

REPUBLIKA KOSOVO
KANCELARIJA GENERALNOG REVIZORA

Br. Dokumenta: 22.37.1-2012-08

**IZVEŠTAJ REVIZIJE O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA
ADMINISTRATIVNE KANCELARIJE SEVERNA MITROVICA ZA
GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31-og DECEMBRA 2012-e**

Priština, Jun 2013

Kancelarija Generalnog Revizora (KGR) obavlja revizije regularnosti i uspešnosti. Generalni Revizor, Lage Olofsson, upravlja sa KGR-om i ima oko 140 zaposlenih. Generalni Revizor i KGR su nezavisni i sertifikuju oko 90 Godišnjih Finansijskih Izveštaja svake godine, a istovremeno obavljaju i druge vrste revizija.

Naša je misija da doprinesemo pravilnom finansijskom upravljanju u javnoj administraciji. U tom smislu, izvršićemo kvalitetne revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije u javnom sektoru i najboljim evropskim praksama, takodje, ćemo izgraditi poverenje u pravilnom trošenju javnog novca. Uz to, odigraćemo aktivnu ulogu na obezbeđenju interesa poreskih obveznika i ostalih interesnih strana na povećanju javne odgovornosti.

Izveštaji napisani od strane KGR-a na direktni način promovišu pružanje odgovornosti, jer daju osnovu za podizanje odgovornosti menadžera svake pojedinačne budžetske organizacije.

Generalni Revizor se odlučio za mišljenje revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Administrativne Kancelarije Severna Mitrovica, na osnovu savetovanja sa pomoćnikom generalnog revizora, Qerkin Morina, koji nadgleda reviziju.

Dato mišljenje i izveštaj su rezultat revizije sprovedene pod upravom direktora revizije Florim Beqiri, podržanog od vođe tima Stane Dančetović, i članova Svetlane Perović i Nebojše Ristić.

SADRŽAJ

Opšti rezime	4
1 Delokrug i metodologija revizije.....	6
2 Godišnji Finansijski Izveštaji	7
3 Preporuke iz prethodne godine	9
4 Finansijsko Upravljanje i Kontrola	10
5 Jedinica unutrašnje revizije.....	19
6 Opšti zaključak	20
Dodatak I: Vrste mišljenja revizije.....	21

Opšti rezime

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu iz naše revizije godišnjih finansijskih izveštaja (GFI) za 2012-u godinu, za Administrativnu Kancelariju Severna Mitrovica (AKSM). Želela bih da se zahvalim Glavnom Izvršnom Sluzbeniku i njenom osoblju za pomoć tokom procesa revizije.

Pregled finansijskih izveštaja za 2012-u godinu je preduzet u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije Javnog Sektora (MSRJS) usvojenih od strane INTOSAI. Naš pristup je uključio testiranja i procedure za koje smo mislili da su potrebne kako bismo došli do mišljenja u vezi sa GFI.

Naša revizija se fokusira na:

Godišnjim Finansijskim Izveštajima (GFI);

Finansijskom Upravljanju i Unutrašnjoj Kontroli (uključujući i upravljanje i izvršenje budžeta); i

Sistemu Unutrašnje Kontrole.

Mišljenje

Generalni Revizor (GR) izveštava Skupštini o njegovom mišljenju o određenom format u Poglavlju 2.3 - Mišljenje Revizije. Dodatak I objašnjava različite vrste mišljenja primenjenih od strane KGR. Izveštaj GR uključuje jedno mišljenje o istinitosti i pravilnosti finansijskih izveštaja.

Prema našem mišljenu, Godišnji Finansijski Izveštaji sa svih materijalnih gledista pružaju *pravilnu i istinitu sliku*.

Isticanje pitanja odnosi se na to da Registrar Osnovnih Sredstava još nije sasvim pouzdan. Registrar fiksne imovine ne utiče na bilo koji od dva Godišnja Finansijska Izveštaja (Primanja i Isplate Gotovog Novca i uopređenje Budžeta sa Stvarnim Iznosima), u skladu sa MSRJS na osnovu računovodstva gotovog novca.

(MSVIR: 400 Nekvalifikovano mišljenje sa Isticanjem Pitanja)

Opšti zaključak

Nivo rada preduzet od strane KGR-a za završetak revizije 2012-e godine se direktno odražava na kvalitet kontrolnog okruženja sprovedenog od strane menadžmenta.

Naš opšti zaključak je da postojeći sistem internih kontrola ne pruža dovoljno sigurnosti AKSM da uspešno ispunji svoje ciljeve. Tokom revizije smo naišli na slabosti u nekoliko ključnih oblasti finansijskog upravljanja:

AKSM ne ispunjava uslove za spoljno izveštavanje;

Loše planiranje i naplata sopstvenih prihoda;

Neobelodanjivanje imovine u GFI ;

Zaobilaženje procedura nabavki;

Nepotpuna tenderska dokumentacija, i

Neregistrovana imovina.

Naše najvažnije preporuke za Glavnog Izvršnog Službenika su sledeće:

Godišnji Finansijski izveštaji

Imovina u vrednosti ispod i iznad 1,000 €, kao i zalihe na kraju godine, treba da budu prikazani u celosti.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Planiranje budžeta uraditi na održivoj osnovi , i da se preduzmu dodatne mere na prikupljanju prihoda;

Da se sprovedu mere za pojačavanje unutrašnje kontrole u odeljenju za nabavke, i da sve aktivnosti nabavki budu u skladu sa ZJN;

Da se registruje celokupna imovina koja je u vlasništvu AKSM, te da se u nastavku vrši kontinuirano ažuriranje registara imovine

Jedinica unutrašnje revizije

Angažovanost Jedinice Unutrašnje Revizije mora biti na mnogo višem nivou kako bi ispunila godišnji plan revizije.

Odgovor od strane menadzmenta – revizija za 2012

Menadžment se složio sa svim našim nalazima revizije, i obavezao se adresirati naše preporuke.

---

1 Delokrug i metodologija revizije

Odgovornost AKSM je da pripremi GFI u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije u Javnom Sektoru (MSRJS) o " Finansijskom Izveštavanju na osnovu Računovodstva Gotovog Novca ". Kancelarija Generalnog Revizora je odgovorna za obavljanje revizije regularnosti koja uključuje ispitivanje i procenu finansijskih izveštaja i drugih finansijskih podataka, kao i davanje mišljenja o tome:

Da li finansijski izveštaji prikazuju ispravno i istinito stanje računa i ostalih finansijskih pitanja za obuhvaćeni period revizije;

Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa zakonima i uredbama na snazi; za tim,

O adekvatnosti funkcionisanja unutrašnje kontrole, i unutrašnje revizije; i

O svim pitanjima koja proističu iz revizije, ili se tiču revizije.

Sprovedena revizija se odrazila na našu procenu rizika revizije za AKSM. Dakle, odrazila se na naše razumevanje organizacije, tj. do koje mere se možemo osloniti na upravljačke kontrole, kao i nivo zahtevanih testiranja koje je neophodno sprovesti radi obezbeđivanja adekvatnih dokaza koji će podržati mišljenje Generalnog Revizora,

U nastavku ovog izveštaja će biti dat detaljniji prikaz nalaza iz naše revizije, sa posebnim naglaskom na zapažanja i preporuke za svaku revidiranu oblast.

U ovom izveštaju su uključeni svi značajni nalazi, kao i oni manje važni, a koji proističu iz naše revizije. Takođe su zbog potpunosti, uključena i identifikovana pitanja tokom revizije deveto-mesečnog izveštaja tamo gde je to bilo relevantno.

Naši nalazi su identifikovani kao:

Važno – Osnovna pitanja koja trebaju privući pažnju onih koji imaju funkcije upravljanja, kao i viši menadžment, a što može da rezultira materijalnom slabošću u unutrašnjim kontrolama; i

Ostalo – Identifikovane slabosti tokom naše revizije, i gde delovanje nudi mogućnost za poboljšanje efikasnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola.

Naše procedure su uključile pregled unutrašnjih kontrola, i sistema računovodstva, te su sprovedene procedure u onoj meri za koje smo smatrali da je potrebno kako bi se izvršila efikasna revizija. Na posletku, nalazi iz ove revizije ne trebaju biti smatrani konačnom izjavom svih slabosti koje postoje, ili svih poboljšanja koja se mogu izvršiti na sistemima i procedurama koje su funkcionalne.

---

2 Godišnji Finansijski Izveštaji

Naš pregled godišnjih finansijskih izveštaja uzima u obzir usklađenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija registrovanih u finansijskim izveštajima. Takođe, uzete su u obzir i izjave date od strane Glavnog Administrativnog Službenika, kao i od Glavnog Finansijskog Službenika, kada se nacrt GFI dostavlja Vladi.

Izjave u vezi sa prikazivanjem godišnjih finansijskih izveštaja uključuju izvestan broj tvrdnji što se tiče usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru godišnjih finansijskih izveštaja. Izvestan broj tačaka u izveštajima imaju za cilj da pruže sigurnost Vladi da su sve relevantne informacije date sa ciljem da se može preduzeti sveobuhvatna revizija.

2.1 Usklađenost sa okvirom izveštavanja

Opšti zaključak

Nacrt GFI-ja nije pripremljen u za to predviđenom roku, tj. do 31.01.2013. Pripremljeni su 14.02.2013. i nisu ispunjavali sve zahteve Finansijskog Pravila br. 07/2011, i MSRJS "Finansijsko izveštavanje prema Računovodstvu Gotovog Novca".

Opis

Godišnji finansijski izveštaji treba da budu u skladu sa određenim okvirom izveštavanja. Analizom GFI uzeto je u obzir sledeće:

GFI su potpisani od strane Glavnog Administrativnog Službenika i Glavnog Finansijskog Službenika;

GFI su pripremljeni u elektronskoj formi, i štampanoj kopiji;

GFI nisu potpisani unutar vremenskog okvira, a Ministarstvu Finansija su dostavljeni 14.02.2013;

GFI su primljeni samo na Srpskom jeziku;

AKSM nije pripremila i dostavila devetomesečni izveštaj za 2012-u godinu;

Nije podnet izveštaj trezoru za neizmirene obaveze.

Preporuka

Preporučujemo upravi AKSM da obezbedi da tokom pripreme GFI budu obuhvaćeni svi zahtevi u skladu sa finansijskim pravilom, uključujući i zahtev o pripremi na oba jezika.

2.2 Kvalitet i tačnost prikazanih informacija na godišnjim finansijskim izveštajima

Opšti zaključak

Nacrt GFI-ja AKSM-a pripremljeni 14.02.2013-e godine, za godinu koja se završava 31.12.2012-e, nisu bili u skladu sa Finansijskim Pravilom br. 07/2011. Bili su, dakle, nepotpuni, netačni i pogrešni, iz tog razloga smo tokom procesa revizije zahtevali od menadžmenta da izvrši korekcije nacrta GFI. Korekcije su izvršene i izveštaj je 18.03.2013-e godine predat KGR-u.

1. Pitanje - Pripremanje GFI - Prioritet

Nalaz	U napomeni 30 i 31: Pregled kapitala nefinansijske imovine iznad i ispod 1,000 €, kancelarija nije prikazala vrednost svoje imovine;
Rizik	Nepotpuni plan izrade finansijskih izveštaja može dovesti do nepotpunih ili netačnih podataka u GFI, sa rizikom ne ispunjavanja statutarnih zahteva.
Preporuka 1	Glavni Izvršni Službenik treba da obezbedi da se plan izrade finansijskih izveštaja za 2013-u bavi svim zahtevima za formalnu usklađenost sa GFI.

2.3 Mišljenje revizije

Prema našem mišljenu, Godišnji Finansijski Izveštaji sa svih materijalnih gledista pružaju *pravičnu i istinitu sliku*.

Kao *isticanje pitanje* Registar Osnovnih Sredstava još nije sasvim pouzdan. Registar fiksne imovine ne utiče na bilo koji od dva Godišnja Finansijska Izveštaja (Primanja i Isplate Gotovog Novca i uopređenje Budžeta sa Stvarnim Iznosima), u skladu sa MSRJS na osnovu računovodstva gotovog novca.

(MSVIR: 400 Nekvalifikovano mišljenje sa Isticanjem Pitanja)

---

3 Preporuke iz prethodne godine

Opšti zaključak

Administrativna Kancelarija Severna Mitrovica kao novo-formirana Kancelarija koja je počela sa radom u junu 2012-e godine. Ovo je prva naša revizija GFI ove Kancelarije.

---

4 Finansijsko Upravljanje i Kontrola

4.1 Uvod

Naš pristup reviziji se zasnivao na razumevanju i proceni delovanja menadžmenta u smislu obezbeđivanju adekvatnog finansijskog upravljanja i efektivne kontrole. Kada su u pitanju pojedini delovi ovog finansijskog sistema potrebno je identifikovati nivo na kojem deluju postojeće unutrašnje kontrole. To može, na primer, da bude aktivnost nadzora preduzet od strane višeg menadžmenta ili operativne kontrole na nižem nivou. Mi smatramo da su kontrole dizajnirane dobro kada su sprovedene prema planu i funkcionišu na efektivan način, a to zahteva procenu struktura, procesa i linija odgovornosti prikazanih od strane menadžmenta.

Sistem interne kontrole AKSM je uglavnom loš. Međutim, ovo je u priličnoj meri razumljivo jer za samo nekoliko meseci rada ne može se uspostaviti i razviti adekvatan sistem interne kontrole. Nedostaci su primetni kako kod uredjenja kontrole, tako i kod primene već uredjenih sistema. Kancelarija još uvek nije donela unutrašnje pravilnike i procedure, koji bi se razjasnili i pojednostavili obavljanje svakodnevnih operativnih aktivnosti.

4.2 Planiranje i izvršenje budžeta

Opšti zaključak

Administrativna Kancelarija Severna Mitrovica potrosila je samo 43% budžeta odobrenog od Skupštine Kosova, ali je neizvršenje budžeta opravdano s obzirom da je Kancelarija počela sa radom juna 2012-e godine, pa su problemi u smislu nedostatka kadrova koje je trebalo uposlitи, kao i mnogi drugi problemi povezani sa fazom osnivanja administracije, posledica su neuspeha u realizaciji budžeta. Međutim, AKSM se relativno brzo uklapa u sistem.

Opis

Tokom ove revizije analizirali smo izvore budžetskih sredstava za ASKM, za tim i trošenje tih fondova po ekonomskim kategorijama, kao i prikupljene prihode. Detaljniji prikaz ovih analiza dat je u tabelama navedenim u nastavku ovog teksta.

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova- izvršenje nad budžetom (u evrima)

Opis	Revidirani budžet	Završni budžet ¹	2012 Izvršenje	2011 Izvršenje	2010 Izvršenje
Izvori Fondova:	2,789,500	2,939,124	1,258,657	0	0
Grant Vlade -Budžet	2,779,500	2,779,499	1,258,657	0	0
Preneto iz prethodne godine ²	0	0	0	0	0
Sopstveni prihodi ³	10,000	10,000	107	0	0
Domaće donacije	0	0	0	0	0
Spoljne donacije		149,625	0	0	0

Na osnovu podataka iz priložene tabele može se videti da je završni budžet razlikuje od revidiranog budžeta za 149,625€, ova razlika je nastala zbog donacije Norveske Vlade.

Tabela 2. Trošenje fondova po ekonomskim kategorijama - izvršenje u poređenju sa odobrenim budžetom (u evrima)

Opis	Revidirani budžet	Završni budžet	2012 Izvršenje	2011 Izvršenje	2010 Izvršenje
Fondovi rashoda po ekonomskim kategorijama:	2,789,500	2,939,124	1,258,657	0	0
Plate i dnevnice	1,444,655	1,444,655	857,591	0	0
Roba i usluge	159,712	309,337	130,751	0	0
Komunalije	57,359	57,359	642	0	0
Subvencije i Transferi	10,000	10,000	0	0	0
Kapitalne Investicije	1,117,774	1,117,774	269,673	0	0

U tabeli 2. vidimo da je izvršeno svega 43% budžeta. Razlozi za ovako nisku stopu izvršenja budžeta su već navedeni problemi koji su logični u početnoj fazi osnivanja.

Tabela 3. Sopstveni prihodi - planirani i realizovani (u evrima)

Opis	Revidiran i budžet	Završni budžet	2012 Izvršenje	2011 Izvršenje	2010 Izvršenje
Sopstveni prihodi	10,000	10,000	107	-	-

---

¹ Završni Budžet -budžet odobren od Skupštine koji je kontinuirano usklađivan od Ministarstva Finansija

² Sopstveni prihodi opštine koji nisu potrošeni u prethodnoj godini već su preneti u tekuću godinu.

³ Sopstveni prihodi – planirani i prikupljeni.

Planirani sopstveni prihodi za 2012-u godinu iznosili su 10,000€, ali je AKSM u periodu od Juna do Decembra 2012-e godina uspela da prikupi svega 107€

4.3 Zahtevi izveštavanja

Opšti zaključak

AKSM nije ispunila zahteve zakona na snazi, i nije ispoštovala predvidjene vremenske rokove.

Opis

AKSM nije ispunila obaveze za spoljno izveštavanje, u tom smislu zapaženi su sledeći nedostaci:

Deveto-mesečni finansijski izveštaji nisu pripremljeni;

Plan nabavki nije bio pripremljen, jer je kancelarija počela sa radom juna 2012-e godine; i

Izveštaj samo-procenjivanja nije pripremljen.

Preporuka

Imajući u vidu brojne izazove u fazi osnivanja, preporučujemo Glavnom Izvršnom Službeniku da za 2013-u godinu obezbedi ispunjenje svih zahteva za spoljno izveštavanje.

4.4 Prihodi (uključujući sopstvene prihode)

Opšti zaključak o prihodima

Planirani sopstveni prihodi su iznosili 10,000 €, a prikupljeno je samo 107 €. Dakle, ova kancelarija je inkasirala svega 1% prihoda u odnosu na planirani iznos.

Odeljenje koje prikuplja sopstvene prihode je odeljenje za katastar i urbanizam, i to uglavnom od izdavanja rešenja za poslovne dozvole, od izdavanja kopija plana, i od legalizacije poslovnih objekata.

Preporuka

AKSM treba da pripremi plan prikupljanja prihoda na osnovu detaljnih analiza, i realnih mogućnosti za uvodjenje zakonom predviđenih nameta, kao i da usvoji jasnu politiku i adekvatne mehanizme za uvodjenje naplate ostalih zakonom predviđenih sopstvenih prihoda.

4.5 Troškovi

Opšti Zaključak o troškovima

AKSM još uvek nije uspela da uspostavi adekvatnu kontrolu troškova od podnošenja zahteva do izvršenja ugovora. Ali s'obzirom da opštinska administracija i dalje ima mnogo izazova u normalnom izvršavanju svojih funkcija, razumemo trenutnu situaciju i ohrabrujemo Glavnog Izvršnog Službenika da nastavi sa uspostavljanjem odgovarajuće kontrole u okviru UKJF.

4.5.1 Nabavka

Opis

Kupovine izvršene sprovodenjem procedure za nabavku u 2012-oj iznosile su 368,603€. Mi smo testirali 12. ugovora u vrednosti od 141,389€ koji su prošli procedure nabavke, i testirali smo plaćanja vezana za ove ugovore. Tokom testiranja primetili smo da je AKSM sprovela neke od proceduri za nabavku, a za koje se može reći da nisu u potpunosti u skladu sa Zakonom o Javnim Nabavkama.

---

2. Pitanje - Ugovor potpisana pre započinjanja procesa nabavke - prioritet

Nalaz Ugovor Br. 062/2012 "Izvođenje građevinskih radova na postavljanju trafo-stanice AKSM-a" u iznosu od 8,935 €, kao i ugovor br. 063/2013 "Montaža trafostanice" u vrednosti od 9,750€, te najzad i ugovora br. 064/2012 "Postavljanje trafostanice" u iznosu od 9,370 €, u sva tri slučaja Kancelarija je potpisala ugovor sa ekonomskim operaterom pre pokretanja procedure za nabavku, tj. ugovor je potpisana 18.12.2012-e godine, a ponude su otvorene 24.12.2012-e godine.

Rizik Potpisivanje ugovora pre pokretanja procesa nabavke nije u skladu sa Zakonom o Javnim Nabavkama, jer ograničava tržišnu konkureniju.

Preporuka 2 Glavni Izvršni Službenik treba da sprovede praksu potpisivanja ugovora samo nakon što su ispoštovane sveprocedura nabavke, imajući u vidu preliminarnu procenu ponuda.

3. Pitanje - Nepostojanje tenderske dokumentacije za oba ekonomска operatera - prioritet

Nalaz Kod ugovora „Nabavka namestaja za opremanje kabineta GIS“ u vrednosti od 9,750€ postoji tenderska dokumentacija dobitnika tendera, dok tenderski dosijei ostala dva EO ne postoje iako se spominju u Zapisniku o otvaranju ponuda.

Rizik Nedostak kompletne dokumentacije sprovedenog procesa nabavke, povećava sumnju u transparentnost procesa, tj. nema dokaza da je najpogodniji operator dobio ugovor.

Preporuka 3 Glavni Izvršni Službenik treba da preduzme sve potrebne mere za pojačavanje administrativne kontrole nabavki, kako bi se osiguralo da dosijei nabavke sadrže sve dokaze o razvoju procesa. U slučaju da službenici za nabavku nemaju dovoljno profesionalne stručnosti, treba im omogućiti profesionalna usavršavanja u tom smislu.

---

4. Pitanje - za istu nabavku, dve ponude istog EO sa različitim cenama – prioritet

Nalaz	Tokom revizije primetili smo da je u dva slučaja isti EO konkurisao je sa dve ponude sa različitim cenama za istu nabavku. Ugovor br. 062/2012 "Građevinski radovi za postavljanje trafo stanica za AKSM" jedna ponuda je iznosila 9,525 €, a druga 8,935 €. U ovom slučaju ugovor je potpisana sa najnižom ponudom.
	Takođe, Ugovor br. 064/2012, "Montiranje trafo stanice za AKSM" u iznosu od 9,370 €, operator dobitnik dao je dve ponude sa različitim cenama. Jedna je bila u iznosu 9,700€, a druga 9,370 €.
Rizik	Potpisivanje ugovora sa EO koji na tenderu učestvuje sa dve ponude dovodi do zaključka da tenderska procedura nije sprovedena u skladu sa zakonskim zahtevima.
Preporuka 4	Glavni Izvrsni Sluzbenik treba da obezbedi da se proces nabavki odvija isključivo u skladu sa konkretnim zahtevima Zakona o Javnim Nabavkama, koji je jasan i otklanja mogućnost nezakonitih procesa. Ispravna specifikacija cena u ponudi je jedan od osnovnih zahteva procene.

---

5. Pitanje - Delimično popunjena i nepotpisana tenderska dokumentacija - Prioritet

Nalaz Zapaženi su nedostaci kod sledećih ugovora:

- "Nabavka novogodišnjih paketića za decu socijalnih slučajeva", u iznosu od 9,350€,
- "Nabavka ogevnog drveta za potrebe socijalno ugroženih porodica" u iznosu od 9,900€, i
- "Nabavka notesa i kalendara", u iznosu od 9,800 €.

U ovim slučajevima tenderska dokumentacija nije potpuna, jer registar prijema tendera nije bio potpisani od ekonomskih operatera, takođe, procena ponuda u sva tri slučaja je izvršena istog dana od iste komisije za procenu. Na kraju, primećeno je i da je još 18. ugovora potpisano istog dana, konkretno, 18.12.2012-e godine.

Rizik Ugovori koji su dodeljeni ponuđačima bez valjanog obrazloženja, istog dana, a čije je procene izvršila ista komisija u jednom danu, upućuju na zaključak da je samo ispoštovan formalni aspekt, ali ne i aspekt kvaliteta procesa. Nedostatak potpisa operatera, dovodi u sumnju čak i njihovo učešće u procesu.

Preporuka 5 Nepoštovanje odgovarajućih procedura nabavki i pratećih uputstava dovelo je do potencijalno nepravilnih isplata i finansijskog gubitka za AKSM. Postoji rizik da je dobijena niža vrednost za potrošena sredstva u ovim ugovorima.

4.5.2 Naknade (plate i dnevnice)

Opis

Budžet za plate i dnevnice za 2012-u godinu iznosio je 1,444,655 €, a utrošeno je 857,591€ ili 59%. Nizak nivo realizacije budžeta u ovoj kategoriji, objašnjava se činjenicom da AKSM nije uspela da izvrši planirana zapošljavanja.

Plate i dnevnice isplaćuju se preko centralizovanog sistema, a AKSM mora vršiti kontrole upravljanja na lokalnom nivou koje se odnose na a) kontrolu isplate zarada za svaki mesec, potpisivanjem zarada; b) odobravanj i prijavljivanje eventualnih promena popunjavanjem odgovarajućeg formulara; c) komentarisanje budžeta za ovu kategoriju i provera usklađenosti sa trezorom. U procesu revizije ove kategorije testirali smo 38. Uzoraka, te proverili da li je iznos zarada sa platnog spiska u skladu sa ugovorom. Za tim, da li je vrednost koeficijenta u skladu sa zakonom propisanim koeficijentom za

---

određeni opis posla, ili za određeno radno mesto, i utvrdili smo da u revidiranim predmetima nije bilo odstupanja od zakonskih odredbi.

6. Pitanje - Kadrovske Informacije - Prioritet

Nalaz Pregledom dosjea osoblja identifikovano je da nedostaju sledeći dokumenti: nedostaju izveštaji o proceni, dokazi o stručnoj spremi i radno iskustvo, opis radnog mesta.

Rizik Nisu nam bili dostupni podaci kojima bi se opravdala pravilnost prijema zaposlenih, njihove stručne veštine i identifikovale potrebe za obukom.

Preporuka 6 Glavni Izvršni Službenik treba da preduzme sistematski pregled dosjea zaposlenih kako bi se obezbedila sva potrebna dokumentacija, u određenom vremenskom periodu. Takođe, mora se voditi računa o potpisima platnih spiskova.

4.6 Imovina

Opšti zaključak o imovini

AKSM je pokrenula postupak registracije svoje imovine u poslovnim knjigama, ali taj proces treba da se nastavi do potpunog popisa sredstava o imovini i ISUFK. AKSM treba da formira komisiju za procenu i registraciju imovine, kao i imenovanje službenika za imovinu.

4.6.1 Kapitalna i ne-kapitalna imovina

Opis

AKSM nije imenovala službenika za imovinu. Ona ima službenika za logistiku koji je po organizacionoj šemi ujedno i vozač, ali on nije vodio evidenciju o prijemu imovine, niti evidenciju o raspolaganju, a ne postoji ni registar zaliha.

AKSM još nije počela registraciju svoje imovine u ISUFK, pa mi ovom prilikom ohrabrujemo rukovodstvo kancelarije da što pre je moguće imenuje službenika za imovinu, te da odmah počne sa odgovarajućim evidentiranjima u ISUFK.

4.7 Tretiranje dugova

Opšti zaključak o tretiranju dugova

AKSM nije prijavila MF neplaćene dugove (račune) na kraju godine, a postoje, i mi smo u procesu revizije naišli na neke od tih obaveza.

Opis

U postupku revizije ove oblasti, primetili smo da su neizvršene obaveze prema dobavljačima na kraju 2012-e godine iznosile 3,093 €. Ove obaveze su prenešene u 2013-u godinu, i tiču se nabavke robe i usluga. Razlog zašto su ove obaveze ostale neplaćene je kašnjenje u podnošenju računa u decembru 2012-e godine.

---

5 Jedinica unutrašnje revizije

Opšti zaključak o jedinici unutrašnje revizije

Jedinica za unutrašnju reviziju je počela da radi u drugoj polovini 2012-e, pa je Unutrašnji revizor obavio samo jednu reviziju u toku 2012-e godine. Iako je ova jedinica tek nedavno osnovana, unutrašnji revizor je pokazao veliku posvećenost u razmatranju unutrašnjih kontrola, kao i poboljšanju kvaliteta i efikasnosti kontrole.

Opis

Jedinica unutrašnje revizije je ključni deo unutrašnje kontrole i zbog svog značaja mi ga ovde prezentiramo odvojeno. Uzimamo u obzir delatnost unutrašnje revizije i aktivnosti Odbora za reviziju. Pored toga, razmatramo radnje preduzete od strane višeg menadžmenta, kao rezultat obavljenog rada od unutrašnje revizije i Odbora za reviziju.

AKSM je imenovala unutrašnjeg revizora, koji je ujedno i direktor JUR-a. JUR nije razvila strateški plan. Zbog kratkotrajnog bavljenja ovom oblašću nismo u mogućnosti da izvedemo konačne zaključke o kvalitetu ove funkcije. Ono što se može reći je da je unutrašnji revizor primetno posvećen ispunjavanju svoje funkcije, ali njegova kontinuirana edukacija u ovoj oblasti se mora nastaviti kako bi bio sposoban da obavlja svoj posao u skladu sa traženim standardima.

---

6 Opšti zaključak

Opšti zaključak našeg pregleda odražava kontrole u vezi sa GFI, Finansijskog Upravljanja i Kontrole, kao i Sistema Unutrašnje Revizije.

Na osnovu nalaza ovog izveštaja, zaključujemo da odgovorna uprava još uvek nije uspela da uspostavi funkcionalne kontrole koje bi obezbedile efikasno upravljanje organizacijom. Menadžerski nedostaci se ogledaju u izvršenju budžeta, što je rezultat odabira neodgovarajućeg osoblja, i nepravilno planiranje, te sproveđenje kupovine sprovodenjem procesa nabavke. Slabosti su naročito primetne u razumevanju postupaka javne nabavke, koji nisu odrađene u potpunoj saglasnosti sa važećim zakonskim okvirom, loše pripreme dosjeda zaposlenih, nedostatak imovinske evidencije i njihova prezentacije u finansijskim izveštajima.

Menadžmentu mora biti jasan okvir za Unutrašnju Kontrolu Javnih Finansija, te menadžment ima obavezu da upozna osoblje sa zahtevima ovog dokumenta. Svest o potrebi unutrašnje kontrole, treba da se razvija permanentno.

AKSM čini prve korake u uspostavljanju administracije nad svojim resursima. Teškoće u vezi sa uspostavljanjem do pune konsolidacije administrativnih odeljenja još uvek postoje. Sadašnji kadar nije dovoljno spreman da se nosi sa svakodnevnim izazovima. Nedostatak znanja i veština za rad odrazilo se na gore navedene greške i nepravilnosti, iz tog razloga se identifikovanje oblasti za obuku kadrova nameće kao primarni zadatak.

Unutrašnji revizor treba blisko da sarađuje sa CHU/IA, te da stekne iskustva i stručnu pomoć ove jedinice. Takođe, saradnja sa JUR drugih opština pomogla bi u izgradnji vaših kapaciteta.

Sve ovo dovodi do zaključka da menadžment AKSM treba da učini ozbiljne napore da bi eliminisao uočene nedostatke, ne bi li na taj način izgradio efikasnu opštinsku administraciju.

Preporučujemo Glavnom Izvrsnom Sluzbeniku da:

Donese paket unutrašnjih odluka, uputstava, pisanih propisa i procedura koji će predstavljati dovoljan pravni osnov za ostvarivanje ciljeva, operativnu uspešnost i sistem unutrašnje kontrole. Upotreba modela i iskustava opština sa više godina rada i njihove dobre prakse bilo bi od velike pomoći za menadžment AKSM.

Dodatak I: Vrste mišljenja revizije

(preuzeto od ISSAI 400)

9. Mišljenje revizora se, po pravilu, daje u standardnom formatu i odnosi se na finansijske izveštaje kao jednu celinu, čime se izbegava potreba pojedinačnog navođenja predmeta na koji se odnosi, ali se daje čitaocu opšta informacija u pogledu njegovog značenja. Na formulaciju mišljenja će imati uticaja i zakonski okvir za reviziju, ali sadržajem mišljenja se mora nedvosmisleno ukazati na to da li se radi o mišljenju sa ili bez kvalifikacije te, ukoliko se radi o mišljenju sa kvalifikacijom, ukazati na to da li se kvalifikacija odnosi na određena pitanja ili se radi o negativnom mišljenju (tačka 14.) ili o suzdržavanju od davanja mišljenja (tačka 15.).
10. **Mišljenje bez kvalifikacije (pozitivno mišljenje)** se daje kada je revizor uveren u svakom materijalnom pogledu da su:
  - a) finansijski izveštaji pripremljeni koristeći prihvatljive računovodstvene osnove i politike koje su dosledno primenjivane;
  - b) izveštaji usklađeni sa zakonskim obavezama i relevantnim propisima;
  - c) gledišta prezentovana finansijskim izveštajima u skladu sa saznanjima koja revizor ima u pogledu subjekta koji je predmet revizije; i
  - d) objavljeni i prezentovani podaci o svim materijalnim pitanjima bitnim za finansijske izveštaje adekvatni.
11. **Isticanje predmeta:** U određenim okolnostima revizor može smatrati da čitalac neće dobro razumeti finansijske izveštaje ukoliko se ne naglase pitanja koja su neuobičajene ili značajne prirode. Opšti je princip da se revizor, ako izražava mišljenje bez kvalifikacija, ne poziva na posebne aspekte finansijskih izveštaja u mišljenju, jer bi to moglo biti pogrešno shvaćeno kao kvalifikacija. Da bi se to izbeglo, revizor svoje "isticanje predmeta" stavlja u poseban paragraf, odvojeno od mišljenja. Međutim, revizor ne treba da koristi ovakvo isticanje predmeta u slučaju da se u finansijskim izveštajima ne daje dovoljno podataka, niti se ono može koristiti kao alternativa ili zamena za davanje mišljenja sa kvalifikacijom.
12. Revizor možda neće moći da izrazi mišljenje bez kvalifikacije ukoliko postoje neke od dole nabrojanih okolnosti, a revizor smatra da njihov efekat može biti od materijalnog značaja za finansijske izveštaje:
  - a) postojanje ograničenja u pogledu obima revizije;
  - b) revizor smatra da izveštaji nisu potpuni ili da navode na pogrešan zaključak ili da postoji neopravdano odstupanje od prihvatljivih računovodstvenih standarda, ili
  - c) postoji sumnja u pogledu iskaza u finansijskim izveštajima.

-
13. **Mišljenje za kvalifikacijom** (mišljenje s rezervom): ukoliko se revizor ne slaže ili kod njega postoji sumnja u pogledu prikaza jedne ili više pozicija u finansijskim izveštajima koje su materijalne prirode, ali nisu od fundamentalnog značaja za razumevanje izveštaja, on će dati mišljenje sa kvalifikacijom. Formulacija mišljenja obično ukazuje na zadovoljavajući ishod revizije uz davanje jasne i koncizne izjave o pitanjima u kojima postoji neslaganje ili sumnja, a koja predstavljaju osnovu za davanje mišljenja sa kvalifikacijom. Korisnicima izveštaja će biti od pomoći ukoliko revizor kvantificuje finansijski efekat ovih pitanja, iako ovo nije uvek izvodljivo ili relevantno.
  14. **Negativno mišljenje:** Ako revizor nije u mogućnosti da formira mišljenje o finansijskim izveštajima u cjelini zbog neslaganja koje je toliko bitno da potkopava prikazanu poziciju u mjeri da davanje mišljenje sa kvalifikacijom o pojedinim aspektima ne bi bilo adekvatno, daje se negativno mišljenje. Ovakvim mišljenjem se jasno ukazuje na to da finansijski izvještaji nisu istinito prikazani, jasno i koncizno ukazujući na sva pitanja po kojima postoji neslaganje. I u ovom slučaju od pomoći bi bilo kvantifikovanje finansijskog efekta na finansijske izvještaje ukoliko je to izvodljivo i relevantno.
  15. **Suzdržavanje od davanja mišljenja:** ukoliko revizor nije u mogućnosti da izrazi mišljenje o finansijskim izveštajima kao celini zbog postojanja sumnje ili ograničenja u obimu koje je toliko bitno da mišljenje sa kvalifikacijom o određenim aspektima ne bi bilo adekvatno, revizor se suzdržava od davanja mišljenja. Ovakvim mišljenjem se jasno ukazuje na to da revizor nije bio u stanju dati svoje mišljenje, jasno i koncizno ukazujući na sva pitanja kod kojih postoji dilema ili neodređenost.
  16. Vrhovna Revizorska Institucija obično sačinjava detaljan izveštaj kojim obrazlaže dato mišljenje u okolnostima u kojim Vrhovna Revizorska Institucija nije bila u mogućnosti dati mišljenje bez kvalifikacija.

